

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

13 aprilie 2022

mun. Chișinău

Colegiul Penal al Curții Supreme de Justiție

în componență

Președinte

Nadejda Toma,

Judecători

Iurie Diaconu, Victor Boico,

a examinat, în camera de consiliu, fără citarea părților, admisibilitatea în principiu a recursurilor în anulare împotriva sentinței Judecătorei Chișinău din 16 decembrie 2020 și deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 21 decembrie 2021, declarate de avocatul Marcel Guțan și de condamnatul

Iapără Tudor xxxx.

<i>instanța de fond:</i>	<i>Termenul de examinare,</i> <i>04.02.2020 – 16.12.2020,</i>
<i>instanța de recurs:</i>	<i>11.01.2021 – 21.12.2021,</i>
<i>instanța de recurs</i>	
<i>în anulare:</i>	<i>16.03.2022 – 13.04.2022.</i>

Asupra recursurilor menționate, Colegiul Penal,

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătorei Chișinău din 16 decembrie 2020, cauza fiind examinată conform prescripțiilor din art. 364¹ Cod de procedură penală, Iapără Tudor a fost condamnat în baza art. 264¹ alin. (1) Cod penal, la 150 ore muncă neremunerată în folosul comunității, cu anularea dreptului de a conduce mijloace de transport.

2. Instanța de fond a constatat că inculpatul Iapără Tudor, cunoscând cu certitudine că acționează cu încălcarea prevederilor pct. 14 lit. a) al Regulamentului Circulației Rutiere care prevede că „Conducătorului de vehicul îi este interzis să conducă vehiculul în stare de ebrietate, sub influența drogurilor sau altor substanțe contraindicate, sub influența preparatelor medicamentoase care provoacă reducerea reacției, fiind bolnav, traumatizat sau într-o stare avansată de oboseală de natură să afecteze capacitatea de conducere”, a condus mijlocul de transport în stare de ebrietate alcoolică cu grad avansat, în următoarele circumstanțe și anume la 11 ianuarie 2020, orele 04.10, conștientizând că a consumat alcool și respectiv se afla în stare de ebrietate

alcoolică, acționând cu intenție directă, dându-și seama de caracterul prejudiciabil al acțiunilor sale și prevăzând urmările lor, a urcat la volanul automobilului „Toyota RAV4”, n/î XXXX, și în timp ce se deplasa prin mun. Chișinău, a fost stopat de către colaboratorii Inspectoratului Național de Patrulare.

Fiind suspectat în conducerea mijlocului de transport în stare de ebrietate alcoolică, a fost supus controlului alcooltestului „DRAGER”, prin care a fost stabilită concentrația vaporilor de alcool în aerul expirat de 0,46 mg/1, care conform prevederilor art. 134¹² alin. (3) Cod penal, constituie stare de ebrietate alcoolică cu grad avansat.

Instanța a reținut că inculpatul a recunoscut în totalitate faptele indicate în rechizitoriu, solicitând ca judecata să se facă pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală.

Dat fiind că probele administrate dovedesc pe deplin vinovăția inculpatului, acțiunile lui urmează a fi încadrate pe art. 264¹ alin. (1) Cod penal, ca conducerea mijlocului de transport de către o persoană care se află în stare de ebrietate alcoolică cu grad avansat.

La stabilirea pedepsei, instanța a ținut cont de prevederile art. 7, 61, 75 Cod penal, că inculpatul a comis o infracțiune ușoară, care se pedepsește cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 200 la 240 ore, cu anularea dreptului de a conduce mijloace de transport, că este angajat în câmpul muncii în calitate de casier în cadrul companiei „Simplex”, că nu s-au stabilit circumstanțe agravante, cele atenuante fiind comiterea pentru prima dată a unei infracțiuni ușoare, concluzionând că reeducarea și corectarea acestuia este posibilă prin stabilirea unei pedepse de 150 ore muncă neremunerată în folosul comunității, în condițiile beneficierii de reducerea cu o treime a limitelor de pedeapsă prevăzute de lege, conform art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală, cu anularea dreptului de a conduce mijloace de transport.

3. Avocatul Marcel Guțan a declarat recurs ordinar, solicitând casarea parțială a sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care lui Iapără T. să-i fie stabilită o pedeapsă sub formă de muncă neremunerată în folosul comunității în mărime de 133 ore, fără anularea dreptului de a conduce mijloace de transport.

Recurentul a invocat că procesul penal a fost examinat în procedură simplificată, inculpatul și-a recunoscut vina, regretă și se căiește sincer de cele comise, promite pe viitor că așa ceva nu se va mai repeta, a explicat instanței care a fost motivul că a urcat în stare de ebrietate la volan.

Art. 79 alin. (1) Cod penal, prevede că instanța de judecată poate aplica o pedeapsă sub limita minimă, prevăzută de legea penală pentru infracțiunea respectivă, sau una mai blândă, de altă categorie, ori poate să nu aplice pedeapsa complementară obligatorie.

Inculpatul a comis o infracțiune ușoară, este tânăr, anterior nu a fost judecat, mijlocul de transport este necesar pentru transportarea părinților la instituțiile medicale care sunt grav bolnavi și în etate, este caracterizat pozitiv la locul de muncă și trai, nu este dependent de alcool sau droguri, nu se află la evidența medicului psihiatru sau narcolog, circumstanțe agravante în procesul penal nu au fost stabilite, ceea ce micșorează esențial gravitatea faptei și a consecințelor ei, iar corectarea și reeducarea

lui Iapără T. este posibilă cu aplicarea unei pedepse minime, fără anularea dreptului de a conduce mijloace de transport.

3.1. A declarat recurs ordinar și inculpatul, solicitând casarea parțială a sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care să-i fie stabilită o pedeapsă mai blândă, adică 133 ore, fără anularea dreptului de a conduce mijloace de transport.

Recurentul a indicat că procesul penal a fost examinat în procedură simplificată, își recunoaște vina, regretă și se căiește sincer de cele comise, promite pe viitor că așa ceva nu se va mai repeta, a explicat instanței care a fost motivul real că s-a urcat în stare de ebrietate la volan și anume pentru a preveni pierderi umane deoarece inițial automobilul era condus de altă persoană, care la rândul său conducea cu o viteză ridicată și avea un stil foarte agresiv în trafic și el fiind foarte beat, el însă a condus cu doar 50 km/oră și într-o manieră liniștită. Conduce timp de 13 ani, fără încălcări grave, este un conducător auto foarte disciplinat și corect. Are nevoie de permis de conducere deoarece transportă părinții la spital, având o stare de sănătate nesatisfăcătoare.

4. Potrivit deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 21 decembrie 2021, recursurile au fost respinse, ca nefondate.

Instanța de recurs a reținut că în ședința instanței de recurs, avocata Cristina Mihalachi a susținut recursurile în sensul declarant, iar inculpatul nu s-a prezentat, din motive necunoscute instanței, fiind citat legal.

La stabilirea pedepsei inculpatului, instanța de fond a acordat deplină eficiență prevederilor art. 61,75 Cod penal și ca urmare, acesta a fost recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 264¹ alin. (1) Cod penal, stabilindu-i pedeapsa sub formă de 150 ore, cu anularea dreptului de a conduce mijloace de transport, reținând gravitatea infracțiunii săvârșite, care face parte din categoria celor ușoare, de persoana vinovatului, recunoașterea de către acesta a faptei comise și căința sinceră în legătură cu urmările survenite, cu aplicarea prevederilor art. 364¹ alin. (8) CPP și anume reducerea cu o treime a pedepsei cu munca neremunerată în folosul comunității.

Sunt neîntemeiate alegațiile apărării că instanța de fond neîntemeiat nu i-a aplicat inculpatului prevederile art. 78, 79 Cod penal or, instanța de fond corect i-a aplicat pedeapsa sub formă de 150 ore muncă neremunerată în folosul comunității, prin prisma art. 364¹ Cod de procedură penală, cu anularea dreptului de a conduce mijloace de transport, în limitele prevăzute de norma legală pentru infracțiunea respectivă, reținând că infracțiunea de conducere a unui vehicul sub influența alcoolului este o infracțiune de pericol, astfel că pentru a se evita producerea de accidente de circulație, legiuitorul a incriminat această faptă, pericolul social fiind unul abstract, inseparabil legat de materialitatea faptei, indiferent de împrejurările în care s-ar comite aceasta și de urmările produse ori care s-ar fi putut produce cu privire la persoane sau bunuri.

Cu referire la solicitarea recurenților de a nu-i fi stabilită pedeapsa complementară inculpatului și anume, să nu fie lipsit de dreptul de a conduce mijloace de transport, instanța de fond corect și legal a stabilit pedeapsa complementară sub forma de anularea dreptului de a conduce mijloace de transport, or, la stabilirea categoriei și mărimii pedepsei inculpatului, instanța de fond just a aplicat în privința inculpatului pedeapsa complementară prevăzută de norma dreptului penal pentru comiterea infracțiunii imputate, reieșind din faptul că Iapără T. nu întrunește condițiile aplicabilității art. 78, 79 Cod penal.

Totodată, instanța de fond corect și legal a reținut cauza dată spre examinare, inculpatului corect i-a fost înaintată și stabilită vinovăția, cât și numirea pedepsei atât principală cât și cea complementară, or, sancțiunea art. 264¹ alin. (1) Cod penal prevede muncă neremunerată în folosul comunității în mărime de la 200 la 240 ore, cât și anularea dreptului de a conduce mijloace de transport, iar careva situații excepționale pentru aplicarea prevederilor art. 78, 79 Cod penal nu au fost dovedite, dreptul la muncă a inculpatului nu a fost încălcat, or, acesta la moment este angajat în calitate de casier.

Sunt nefondate și alegațiile părții apărării precum că instanța de fond i-a aplicat inculpatului o pedeapsă prea aspră or, infracțiunea imputată inculpatului are un pericol social ridicat, făcând parte din domeniul securității circulației și exploatării mijloacelor de transport, ca parte componentă a securității și ordinii publice, condiționată de neadmiterea la circulația rutieră a persoanelor în stare de ebrietate alcoolică.

Prin urmare, temei pentru casarea sentinței nu s-a constatat, cauza fiind examinată în corespundere cu normele legale, iar pedeapsa astfel cum a fost individualizată de instanța de fond, răspunde atât principiului proporționalității, cât și scopului prevăzut în art. 61 alin. (2) Cod penal, restabilirea echității sociale, corectarea inculpatului, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea inculpatului, cât și a altor persoane.

5. În virtutea prevederilor art. 466 Cod de procedură penală, hotărârile judecătorești au devenit irevocabile.

6. Avocatul Marcel Guțan declară recurs în anulare, solicitând casarea deciziei menționate, cu dispunerea rejudecării cauzei de către instanța de apel.

Recurentul menționează că recursurile au fost examinate în lipsa inculpatului și avocatului, participând din oficiu avocata Cristina Mihalachi, contrar prevederilor și principiilor codului de procedură penală, fiind încălcate mai multe drepturi procesuale, dreptul la un proces echitabil, dreptul la apărare, dreptul la accesul liber la justiție, principiul contradictorialității în procesul penal, prevăzut de art. 6 CtEDO, or, neprezentarea inculpatului și avocatului său a fost motivată prin cereri înaintate instanței de judecată.

Totodată, instanța de apel nu a luat în considerație motivele invocate în recursurile înaintate, fiind respinse ca nefondate, apreciindu-le critic, ceea ce duce la concluzia de imparțialitate a completului de judecată la examinarea cauzei penale în ordine de recurs, precum și independența completului de judecată, deoarece decizia instanței superioare este bazată pe aprecierea probelor de către prima instanță.

Instanța de fond și de apel neîntemeiat nu au constatat circumstanțele atenuante în prezenta cauză penală și anume că inculpatul a contribuit activ la descoperirea infracțiunii în cauză, comportamentul în timpul și după consumarea infracțiunii, a recunoscut vina în săvârșirea faptelor indicate în rechizitoriu și a solicitat ca judecata să se facă pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală, prin ce a contribuit la soluționarea cauzei penale cât mai operativ, cu cheltuieli reduse, se căiește sincer, este tânăr, anterior nu a fost judecat, mijlocul de transport este necesar pentru transportarea părinților la instituțiile medicale, care sunt grav bolnavi și în etate, este caracterizat pozitiv la locul de muncă și trai, nu este dependent de alcool sau droguri, nu se află la evidența medicului psihiatru sau narcolog, circumstanțe agravante în

procesul penal nu au fost stabilite, pe viitor a declarat cu responsabilitate că nu va mai încălca legea.

Astfel, circumstanțele atenuante micșorează esențial gravitatea faptei și a consecințelor ei, iar pedeapsa aplicată de către instanța de fond și menținută prin decizia instanței de apel este prea aspră, fiind echitabil aplicarea unei pedepse principale minimale mai blândă, fără aplicarea pedepsei complementare.

Mai mult, instanța de apel nu s-a expus asupra motivului înlăturării avocatului M. Guțan de la examinarea în ședință publică în ordine de recurs a recursului, nefiind pronunțată în acest sens o încheiere protocolară motivată, având în vedere că în calitate de apărător, a depus prin poșta electronică instanței de recurs, o cerere prin care a solicitat amânarea ședinței de judecată din 21.12.2021, orele 09:30, din motivul că participă în altă ședință de judecată la Judecătoria Chișinău, orele 09:30, anterior stabilită, informând în acest sens și greșierul.

Prin urmare, în calitate de apărător, a participat la examinarea în ordine de recurs la instanța de apel, fiind amânate ședințele de judecată din diferite motive, situația epidemiologică din țară și riscul îmbolnăvirii cu virusul Covid-19, repartizarea cauzei penale altui judecător raportor etc.

Referitor la ședințele de judecată în ordine de recurs din 16.12.2021, orele 12:00 și 21.12.2021 orele 09:30, în calitate de apărător nu a fost informat (telefon, e-mail etc.) sau citat legal de către instanță, mai mult ca atât ședințele de judecată au fost stabilite în lipsa sa, necoordonate cu el.

La 21.12.2021, a recepționat prin poșta electronică citația pentru data de 21.12.2021, orele 09:30, privind examinarea recursului împotriva sentinței în privința lui Iapără Tudor.

Verificând agenda, a informat greșierul, prin poșta electronică, că la 21.12.2021 are stabilită altă ședința de judecată pentru orele 09:00 până la orele 12:00, fiind în imposibilitate de a se prezenta, înaintând o cerere de amânare.

Deci, pornind de la cele expuse, ședința de judecată din 21.12.2021, orele 09:30, nu putea fi preconizată din motivul că nu a fost stabilită și coordonată cu apărătorul Marcel Guțan.

Prin urmare, instanța nu a stabilit temeieri de fapt și de drept, precum și motive ce ar justifica examinarea în ordine de recurs în lipsa inculpatului și avocatului, or, instanța de apel pripit și în mod abuziv a concluzionat înlăturarea și înlocuirea avocatului Marcel Guțan cu avocata desemnată din oficiu, Cristina Mihalachi, neprezentarea avocatului Marcel Guțan fiind întemeiată, prin cererea anexată la recursul în anulare, expediat prin poșta electronică.

Deci, decizia instanței de apel nu cuprinde motivele prevăzute de lege pe care se bazează soluția, adică este neîntemeiată și eronată, or instanța de recurs a încălcat drepturile și libertățile garantate de art. 6, par. 1 din CtEDO, fără a examina recursurile înaintate în mod echitabil.

6.1. Declară recurs în anulare și condamnatul, solicitând casarea deciziei menționate, cu dispunerea rejudecării cauzei de către instanța de apel.

Recurentul invocă că în calitate de inculpat, a participat la examinarea în ordine de recurs, fiind amânate ședințele de judecată din diferite motive, situația

epidemiologică din țară și riscul îmbolnăvirii cu virusul Covid19, repartizarea cauzei penale altui judecător raportor, starea sa de sănătate rea etc.

Pentru neprezentarea sa, din cauza situației epidemiologice din țară și a stării rele de sănătate, a expediat pe adresa electronică a instanței pentru grefier, o cerere de amânare a ședinței și un certificat medical.

Referitor la ședința de judecată în ordine de recurs amânată pe data de 21.12.2021 orele 09:30, nu a fost informat (telefonic, e-mail etc.) sau citat legal, mai mult ca atât ședința de judecată a fost stabilită în lipsa sa, necoordonată cu el, ședința de judecată având loc, în lipsa sa, fiind lipsit de dreptul la un proces echitabil, garantat de art. 6, par. 1 CtEDO, dreptul la apărare și ultimul cuvânt, dreptul la accesul liber la justiție.

7. Examinând admisibilitatea în principiu a recursurilor în anulare nominalizate pe baza materialului din dosarul cauzei și a motivelor invocate, Colegiul Penal concluzionează că acestea urmează a fi declarate inadmisibile din următoarele considerente.

Potrivit art. 453 alin. (1) Cod de procedură penală, hotărârile irevocabile pot fi atacate cu recurs în anulare în scopul reparării erorilor de drept comise la judecarea cauzei, în cazul în care un viciu fundamental în cadrul procedurii precedente a afectat hotărârea atacată. Conform art. 6 pct. 44), 22 alin. (3) Cod de procedură penală, art. 4 din protocolul nr. 7 CtEDO, viciu fundamental în cadrul procedurii precedente, care a afectat hotărârea pronunțată, se consideră încălcare esențială a drepturilor și libertăților garantate de Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, de alte tratate internaționale, de Constituția Republicii Moldova și de alte legi naționale. Hotărârea judecătorească definitivă, împiedică redeschiderea, reluarea examinării procesului penal în privința aceleiași persoane pentru aceeași faptă, cu excepția cazului în care un viciu fundamental în cadrul procedurii precedente a afectat hotărârea pronunțată.

Însă, conform art. 453 alin. (2) Cod de procedură penală, recursul în anulare este inadmisibil dacă nu se întemeiază pe motivele prevăzute în articolul 453 Cod de procedură penală. Potrivit art. 455 alin. (2) pct. 7) Cod de procedură penală, cererea de recurs în anulare trebuie să cuprindă conținutul și motivele recursului în anulare cu menționarea cazurilor prevăzute în art. 453 și cu argumentarea ilegalității hotărârii atacate.

Totodată, în pofida acestor prevederi legale, cu toate că recurenții au invocat încălcarea prevederilor art. 6 din CtEDO, în recursurile vizate nu sunt invocate circumstanțe concrete, considerate a fi un viciu fundamental, raportate la circumstanțele precise de fapt și de drept conținute în hotărârile contestate, cu indicarea normelor legale care prevăd drepturile și libertățile pretinse a fi esențial încălcate, denumirea acestor drepturi și libertăți, esența încălcărilor respective raportată la normele procesual penale și la alte legi naționale, convenții și tratate internaționale, în special cele ce vizează procedura recursului împotriva hotărârilor judecătorești pentru care nu este prevăzută calea de atac apelul (*art. 437-451 CPP*), procedura privind citarea și comunicarea actelor procedurale (*art. 235-243 CPP*), procedura privind participarea apărătorului (*art. 67-72 CPP*), dar coraportate la împrejudărilor concrete de fapt și de drept reținute în hotărârile contestate în aspectele vizate, modul și măsura în care încălcările

presupuse ar fi afectat hotărârile atacate, astfel încât acestea să obțină natura unui viciu fundamental capabil să genereze temeiul desființării hotărârii irevocabile atacate, omițându-se completamente argumentarea ilegalității hotărârilor contestate în acest sens și indicarea unor concrete erori de drept la capitolul dat (*pct. 2., 4., 6., 6.1. din decizie*).

Rezultă, că recursurile în anulare nu întrunesc condițiile de conținut prevăzute în normele de drept specificate, iar instanța de recurs nu este competentă să completeze din oficiu recursurile în anulare ale avocatului și condamnatului cu circumstanțe în fapt și în drept, care le-ar justifica, și să se expună, apoi, asupra unor temeiuri neargumentate legale de recurenți.

Ori, potrivit art. 24 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța judecătorească nu este organ de urmărire penală, nu se manifestă în favoarea acuzării sau a apărării și nu exprimă alte interese decât interesele legii.

Conform art. 456 alin. (1), 432 alin. (2) pct. 1) Cod de procedură penală, instanța decide inadmisibilitatea recursului în anulare, dacă se constată că acesta nu îndeplinește cerințele legale de conținut.

Prin urmare, dat fiind că recursurile în anulare de pe rol nu îndeplinesc cerințele legale de conținut, ele urmează a fi declarate inadmisibile.

8. În conformitate cu art. 456 alin. (1), 455 alin. (2) pct. 3) - 5), 431 alin. (2), 432 alin. (1), (2) pct. 1), alin. (3) Cod de procedură penală, Colegiul Penal,

D E C I D E :

Inadmisibilitatea recursurilor în anulare declarate de avocatul Marcel Guțan și de condamnatul Iapără Tudor xxxx, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 21 decembrie 2021, deoarece nu îndeplinesc cerințele de conținut.

Decizia este irevocabilă, fiind pronunțată integral la 13 mai 2022.

Președinte

Nadejda Toma

Judecători

Iurie Diaconu

Victor Boico